

# BARÁTSÁG, ZENE, TUDOMÁNY

*Mindent egyszerre, párhuzamosan végeztek – úrtuk három évvel ezelőtt a Tóth-Vajna ikrekről: mindketten orvosnak tanultak, miközben a zene, a koncertezés is magával ragadta őket. Pölcz Ádámmal az 50 tehetséges magyar fiatal program révén lettek barátok.*

Miután Budapesten végeztem az orvost, a hét első felében ott voltam, viszont odahaza tanultam az orgonát, tehát szerdán hazautaztam Miskolcra – mesélte 2015-ben Tóth-Vajna Zsombor, aki akkor kétlaki életet élt. Jól láthatóan beindult akkor a zenei karrierje, s miután a koncertezés nagyon vonzotta, a zenekar-alapítás 2012-ben szinte magától jött. Az orgona után a csembaló is bekerült a fegyvertárába, és vele persze a barokk zene, amelynek mára elismert művelője lett. Amikor 2014-ben befejezte az orvosi egyetem általános orvosi karát, azzal párhuzamosan végzett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem csembaló szakán és az amszterdami zeneakadémián is orgona, csembaló, fortepiano és klavikord szakon. Orvosegyetemi szakdolgozatában a zeneterápiák modern pszichiátriában elfoglalt helyét igyekezett feltárni.

Fivére, Gergely viszont az orvoslásra helyezte a nagyobb hangsúlyt, s ebben erősítette őt a mentora, dr. Fekete György is. Az orvosi egyetemen bekerült a Kerpel-Fronius Tehetséggondozó Programba. Aktív volt a diákköri munkában, miközben ikerestvéréhez hasonlóan kiemelkedő kulturális tevékenységet folytatott. Azt, hogy Gergely hatása is erős volt az ikrek életében, bizonyítja, hogy 2015-ben a kezdeményezésére kezdtek Zsomborral együtt orvosi kutatásba. „A PhD-fokozat megszerzése érdekében indítottam szűrést az alsó végtagi artériás betegségek körében, amelybe bevontam Zsombort is. Kidolgoztunk egy szűrési metódust, a családorvosi rendelőkből lehetett alkalmazni, s az alsó végtagi érszűkület magyarországi gyakoriságát és minél könnyebb felismerésének lehetőségét igyekeztünk vele feltárni...”

## Kockázatfelmérés

Mostanra több mint 900 beteget vizsgáltak meg, kérdeztek ki. „Összeállítottunk egy pszichológiai kérdőívcsomagot is, hogy az életeseményeket is rögzíteni tudjuk. Az a hipotézisünk, hogy a pszichés történéseknek is szerepük lehet a betegség kialakulásában és lefolyásában. A célunk az, hogy olyan komplex vizsgálati metódust adjunk a családorvosok kezébe, amellyel ők maguk is képesek az alsó végtagi érszűkület felismerni, a kockázatokat feltárni – megelőzve ezzel a későbbi szövődmények kialakulását.”

Magyarország élen jár az amputációk számában. Hazánkban háromszor annyi az érszűkület miatti amputációk száma, mint a nyugat-európai átlag. (Az amputációért többet fizet a tb, mint a helyreállító érműtétekért.) A megelőzés, illetve az időbeni szűrés azonban sokat segíthetne. Zsombor is lelkes résztvevője volt a kutatásnak. Ő azt tartja fontos eredménynek, hogy kidolgoztak a családorvosok számára egy algoritmust, amellyel könnyebb lehet felismerni, ha valakinél kiemelkedő az alsó végtagi érszűkület kialakulásának kockázata. Ha igen, ezek a betegek időben továbbíthatók a megfelelő szakorvosi vizsgálatokra.

## Zenei karrier

De vissza a zenéhez, amely mindenestül átjárja, sőt meghatározza a mindennapi létüket is! Egyértelmű, hogy Zsombor pályája szorosan összefonódott a muzsikálással, azon belül is a barokk zenével. „A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Batta András, a

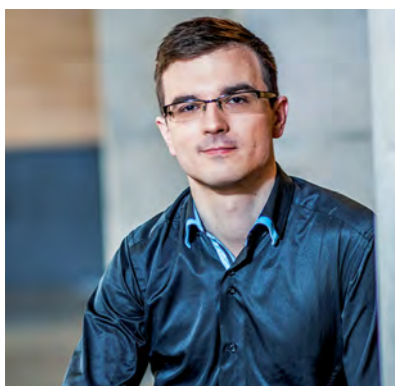
INFO

## Pölcz Ádám

II. évad

Mentor: Dr. Balázs Géza

2010-ben újságírói, 2012-ben magyar szakos bölcsészdiplomát szerzett. 2015-ben, a Nagyváradon tartott Anyanyelvi Konferencián mutatta be Janus Pannoni: Búcsú Váradtól című versére írt hangfantáziáját, 2016 szeptemberében, az újonnan induló M5-ös kulturális csatorna anyanyelvi műsorának műsorvezetője lett. 2016-ban NTP-ösztöndíjas. Egy sajátos, XIX. századi alapokon álló grammatikatanítási módszert dolgozott ki óvodapedagógusoknak. Mentora, Balázs Géza professzor volt doktori értekezése témavezetője, 2017-ben pedig közösen saját céget alapítottak Interkulturális Kutatások Kft. néven.



INFO

## Tóth-Vajna Gergely

II. évad

Mentor: Dr. Fekete György

Egyszerre gyermekgyógyász és muzsikos. Saját szakmai cikkei, könyvfejezetei jelentek meg, mentora biztatására 2017-től PhD-tanulmányokba kezdett. A Semmelweis Egyetemről Kiegészítő Kiválósági Kutatási Ösztöndíjat nyert. Kutatása témája egy mindenki számára elérhető szűrési módszer kifejlesztése, amellyel a krónikus betegségekkel összefüggő végtagvesztéseket lehetne csökkenteni. Saját komolyzenei együttest is alapított iker-testvéreivel, Zsomborral, a Harmonia Caelestis Barokk Zenekar két alkalommal részesült NKA-támogatásban.



INFO

## Tóth-Vajna Zsombor

II. évad

Mentor: Lőrinczy György

2014-ben végezte el az orvosegyetem általános orvosi karát, és párhuzamosan a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem csembaló szakát. Orvosegyetemi szakdolgozatában a zeneterápiák helyét igyekezett feltárni a modern pszichiátriában. A programnak és mentorának köszönhetően exkluzív menedzsmentszerződést írhatott alá Magyarország legnagyobb klasszikus zenei ügynökségével. A TALENT<sup>1</sup> konferencia révén a profi előadás szakmai trükkjeit is megtanulhatta, majd meghívást kapott a TEDxDanubia Mecénás Szalonjába előadást tartani.



Zenatudományi Tanszék professzora felkérésére tartottam órákat a XVI. századi zenéről, és vele együtt több sikeres témaműsort is készítettünk... – mondja. – De fajsúlyosabb a zenélés maga, a barokk zene művelése: egy éve exkluzív szerződés van a Pentaton Művész- és Koncertügynökséggel, ehhez egyértelműen az 50 tehetséges magyar fiatal program, azon belül a mentorom, Lőrinczy György, a Pentaton akkori vezetője, a Budapesti Operettszínház jelenlegi igazgatója segített hozzá. Tőlük új szemléletet is kaptam a zenei karrier felépítéséhez, az ügynökség profi látást adott: fontos, hogy legyenek profi fotóim, portfólióm, de az is, hogy tudjam, hogyan kell összeállítani egy koncerttervet. Havonta átlagosan három koncertet adok. Tavaly például Londonban, a Händel-házban adtam hangversenyt, de jártam Finnországban, Hollandiában, Németországban – a lipcei Tamás-templomban – és Fertődön – az Esterházy-kastély Haydn Termében –, ahol maga Esterházy Antal herceg nyitotta meg a

koncertet. Tavaly jelent meg a Gergellyel közös CD-nk is, és a tervek szerint idén további két CD-t jelentetünk meg: az egyikben Purcell csembalóművei szólnak, a másik lemezen kétcsembalós és négykezes műveket játszottunk.”

### Lakáskoncertek miliője

Beszélgésünkbe itt kapcsolódik be a plusz egy fő, a társuk a tehetségprogramban, a nyelvész és versmondó Pölcz Ádám is. A mentorprogram idején a résztvevők „nem hivatalosan” is össze-összejártak, voltak itt-ott szerveződött házibulik is, vagyis keresték az ismerkedés lehetőségét. A Tóth-Vajna ikrek és Pölcz Ádám között a barátság annyira elmélyült, hogy már csak az alkalomnak kellett jönnie: így a fiúk megnyerték őt néhány estére a koncertek narrátorának. Gergely egyébként is nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a barokk zene világába is bevezesse koncertközönsé-

gét, abban a szellemben, amit hajdan a „lakáskoncertek” (valójában a főnemesi kastélyok) miliője is diktált. Tehát minden egyes darab előtt egy kis ismertetőt mondanak el a műről és koráról, a hajdani koncertek légköréről, a szerző világról vagy a mű háttéréről, születéséről...

Ebbe vonták be felolvasóként Ádámot, aki az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán tanít nyelvtant, nyelvművelést, helyesírást, és retorikával is foglalkozik. Jelenleg tanársegédként tanít, de reméli, hogy a PhD-fokozat megszerzése után megkapja az adjunktusi kinevezését. Ádám korábban két mű előadásában vett részt. Az egyik a 2016-os tavaszi fesztiválon volt, ahol Zsombor Shakespeare-szövegeire készült korabeli dalokat játszott egy énekesrel, ott Ádám minden mű előtt elszavalta az elhangzó szövegek magyar fordítását. A másik alkalommal Zsombor Haydn: A Megváltó hét szava a keresztfán című oratóriumának fortepiano változatát játszotta. Itt Ádám minden „szó” előtt az elhangzó zeneműre, annak mögöttes tartalmára reflektált pár mondatban – megeremtve az emelkedett hangulatot.

### Hárman együtt

„Én voltam az ötletgazda – jelzi Zsombor. – A szövegek lakáskoncertes hangulatot adnak az előadásnak, különösen a Shakespeare-daraboknál. És nagyon jól szólt az egész... a barokk zenében volt ennek hagyománya.” Ádám mondja: „Először meglepődtem az ajánlaton, de megtisztelőnek tartottam a felkérést. A Haydn-műnél érthetővé kellett varázsolni a darabokat. Egy-egy perces, rövid felolvasás volt A Megváltó hét szavánál, a Shakespeare-nél hosszabb volt a szöveg, rövid idézetek vagy versek illusztrálták a következő zenét. Nagyon élveztem a felkínált lehetőséget, azt, hogy részese lehettem az előadásnak.” Éppen ide illik Pölcz Ádám mentora, dr. Balázs Géza egyik megjegyzése, amit Ádámra is utalva tett: „A tudományok művelését olyan fiatalokra kell bízni, akik értik, hogyan lehet átadni a megszerzett tudást.” Nos, Ádám ebben méltón közreműködik. Most épp doktorjelölt, amúgy pedig a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda munkatársa, 2010 óta vezetője. Így hát húszas éve közepén-végén, ahogyan önmagát minősíti, átlépett a tudomány-szervezés szintjére...

Talán éppen ezért alkotnak jó triót, s nem konkurenciái, hanem segítői is egymásnak. Ráadásul Gergely is társa Zsombornak az előadásokban, hiszen ő szokott vele négykezeseket játszani, olykor szólóműveket is: „Sosem vagyok csak néző a koncerteken, különben is, Liszt-díjas lapozó vagyok!” – jegyzi meg viccesen. Gergely különben sem pusztán zenekedvelő. Jelenleg az orvoslás az élete, de elárulja, hogy egyetemre jár, és vezénylést tanul, a közeljövőben olyan mesterekhez készül, mint Riccardo Muti, Daniele Gatti vagy Eötvös Péter. Egyszer talán majd valóban karmester is lesz...

Rege Sándor

3-SZOR IS MENTOR

## Dr. Fekete György

egyetemi tanár,  
klinikai genetikus szakorvos



Csaknem minden tehetséges fiatal találkozik olyan gondokkal, nehéz feladatokkal, amelyek megoldásában egy mentor sokéves tapasztalata segíthet. Egy-egy élethelyzet, kérdés a tapasztalt mentor részéről teljesen új megvilágításba kerülhet – eddig fel sem merült megoldásokat kínálva. Ez merőben új életutak, kutatási irányok, célkitűzések kezdetét jelentheti, továbbá nagy érték lehet a fiatalok életre szóló baráti és szakmai kapcsolatainak lehetősége is.

Egyetemi oktatóként mindig nagy örömet és fontos életpéldát jelentett számomra a rám bízott fiatalok tanítása, nevelése, segítése. Örömmel fogadtam hát a mentori felkérést, mivel úgy gondoltam, több évtizedes tapasztalataimmal hozzájárulhatok az 50 tehetséges magyar fiatal program sikeréhez. Hosszú pályám alatt összegyűlt élményeimnek, szakmai és emberi tapasztalataimnak csak akkor van igazi értéke, ha másoknak tovább tudom adni, nem csak az enyémeim maradnak.

Hálás vagyok azért, hogy mentoráltjaim mindig bizalommal kerestek meg aktuális kérdéseikkel, és még az után is rendszeresen jelentkeztek, beszámoltak a velük történt eseményekről, hogy a program már befejeződött. Sokat tanultam az őszinte beszélgetésekből, jólesett, hogy a fiatalok partnernek tekintettek.

3-SZOR IS MENTOR

## Lőrinczy György

a Budapesti Operettszínház  
főigazgatója



Pályakezdként magam is sok támogatást kaptam például Novák Ferenctől vagy Zimányi Zsófiától. Örömmel vállaltam tehát a mentori feladatot, hiszen most már én vagyok abban a helyzetben, hogy támogathatom a fiatal tehetségeket. A fiatal művészeknek minden segítségre szükségük van.

Az 50 tehetséges magyar fiatal programban különösen szimpatikus, hogy nem pénzjutalommal jár, hanem tanácsokkal, személyes intelmekkel és kapcsolatokkal lehet hozzájárulni az ifjú tehetségek fejlődéséhez.

Mentoráltjaim, a Hungarian FolkEmbassy primása, Rosonczy-Kovács Misi és Tóth-Vajna Zsombor, a Harmonia Caelestis Barokk Zenekar alapítója és karmestere komoly szakmai eredményeket ért el. Büszke vagyok arra, hogy több fesztiválra, rendezvényre és ügynökséghez én tudtam őket beajánlani.